

مرتضی عزتی، استاد دانشگاه در گفت و گو با «نسل فردا» مطرح کرد:

بخش‌های عمده حاکمیت توسعه‌گرا نیستند

لیلا کاظمی | گروه سیاست
leilakazemi288@gmail.com

متأسفانه رشد اقتصادی ایران با برنامه‌ریزی‌هایی که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی انجام شده و نتایجی که تا به امروز به‌دست آمده، وضعیت مطلوبی را نشان نمی‌دهد. گزارش‌های منتشرشده حاکی از آن است که رشد بهره‌وری ۰/۰۰ درصد و رشد کلان اقتصادی در بعضی از سال‌ها منفی بوده و کلاً حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد این برنامه تحقق پیدا کرده است؛ یعنی طی دوره برنامه نه تنها رشد اقتصادی ۵/۸ درصدی نداشتیم، بلکه گاهی رشد منفی ۶ درصدی هم داشته‌ایم؛ بنابراین شرایط اقتصادی کشور در وضعیت مطلوبی قرار ندارد؛ چراکه رکود اقتصادی و بسیاری از شرایط محیطی نامناسب مانند دیوان‌سالاری رانتی مانع تحقق سیاست‌های اقتصادی و برنامه‌ریزی می‌شود. مرتضی عزتی، استاد دانشگاه درباره وضعیت رشد اقتصادی ایران با «نسل فردا» گفت‌وگو کرده است که در ادامه می‌خوانید:

وضعیت رشد اقتصادی ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ چه عواملی در افزایش رشد اقتصادی ایران مؤثر است که باید مورد توجه قرار گیرد؟

بر اساس تئوری‌های اقتصادی مهم‌ترین عوامل رشد، سرمایه‌گذاری و نیروی کار توانمند هستند. اگر کشوری به اندازه کافی از این دو عامل، برخوردار و مدیریت آن کارآمد باشد، آن کشور می‌تواند مسیر توسعه و رشد اقتصادی را پیماید. در کنار این دو عامل اصلی، عوامل دیگری مانند تکنولوژی، تقاضای بخش خارجی اقتصاد، امنیت، ثبات اقتصادی و فضای مناسب کسب و کار نیز اثرگذار هستند؛ ولی تمامی این عامل‌ها در بستر اقتصادی می‌تواند عمل کند که حکومت، توسعه‌گرا باشد. اگر حاکمیت توسعه‌گرا نباشد، این عوامل به‌خوبی عمل نمی‌کنند؛ بنابراین رشد و توسعه اقتصادی به اندازه‌یاسته تحقق پیدا نمی‌کند.

در کشور ما طی دوره‌های مختلف بسیاری از افراد مسئول توسعه‌گر نبوده‌اند و هدف اصلی آنان توسعه اقتصادی و اجتماعی تعریف نشده بود. اهداف دیگر برای آنان اولویت داشته است که به‌تبع آن، اهداف دیگر را بیشتر دنبال کرده‌اند و رشد و توسعه اقتصادی قربانی آن اهداف شده است؛ به‌همین دلیل کشور ما در آن مقاطع به رشد اقتصادی مناسب دست پیدا نکرده است؛ و باین وجود، در دوره‌های کوتاهی که حاکم یا حکومت توسعه‌گرا وجود داشته، رشد اقتصادی مناسب‌تری فراهم شده است. این حکومت، سرمایه و نیروی کار

و سایر عوامل مؤثر را تحریک کرده تا رشد اقتصادی بیشتری تدارک دیده شود. وقتی این تدارک دیده شد، رشد تحقق پیدا می‌کند. امروز هم بخش‌های عمده حاکمیت توسعه‌گرا نیستند و به این علت توسعه‌رانی اهداف دیگر می‌کنند؛ در نتیجه رشد اقتصادی و توسعه به اندازه‌یاسته در اقتصاد کشور تحقق پیدا نمی‌کند.

دولت باید چه سیاست‌هایی را در راستای افزایش بهره‌وری تولید بسه‌کار بگیرد و در این راستا بخش خصوصی می‌تواند چه نقشی ایفا کند؟

موتور محرک رشد اقتصادی، بخش خصوصی فعال است. اگر بخش خصوصی فعال در کنار دولت توسعه‌گرا قرار نگیرد، رشد اقتصادی رخ نمی‌دهد. اگر دولت توسعه‌گرا باشد، خود دولت بخش خصوصی را فعال می‌کند. اساساً دولت توسعه‌گرا به گونه‌ای اقتصاد را مبتنی بر علم اقتصاد طراحی می‌کند که رشد اقتصادی فراهم شود. در این راستا با زو و موتور اصلی برای حرکت این رشد، انگیزه‌های بخش خصوصی است و اگر شرایط مساعد به‌خوبی برای این انگیزه مهیا شود، رشد اقتصادی به‌خوبی تحقق پیدا می‌کند.

اگر حکومت بخواهد دولت توسعه‌گرا باشد خود به خود، فضای کسب و کار، فعالیت بخش خصوصی، سرمایه‌گذاری، ورود سرمایه، رشد و توسعه دانش فنی، ورود دانش فنی و تکنولوژی، کارایی بازار و مانند این‌ها را فراهم می‌کند. سیاست‌هایی را اعمال می‌کند که همه

این‌ها به سمت حداکثر اثرگذاری برای رشد اقتصادی حرکت کنند. اگر چنین حکومتی نباشد، یعنی حکومت توسعه‌گرا نباشد، این‌ها نمی‌توانند محقق شوند و به‌تبع آن رشد اقتصادی بالا به‌وجود نمی‌آید.

یکی از مشکلات اقتصادی کشور وابستگی شدید اقتصاد به نفت است. این وابستگی چه مسائلی را پدید می‌آورد و برای عبور از این وضعیت باید چه تمهیداتی اندیشیده شود؟

وابستگی اقتصاد به نفت به معنای واقعی چندان معنادار نیست. بله، نفت در اقتصاد کشور ما تزریق می‌شود و حاکمیت هم به‌آسانی درآمدهای نفتی را هزینه می‌کند. ممکن است چنین حکومتی که به آسانی درآمدهای نفتی را در اختیار دارد، به فکر گرفتن مالیات نباشد و اگر دولتی به فکر دریافت مالیات باشد باید به این درک برسد که فعالیت‌های اقتصادی بخش خصوصی باید رشد کند تا زمینه‌ای برای گرفتن مالیات فراهم شود. اگر چنین ابعادی را به عنوان مشکل اقتصاد در نظر بگیریم، وجود نفت این مشکل را برای اقتصاد کشور ایجاد کرده است.

نگاه نادرست حکومت و وجود نفت در ایران مانع از درک درست حکومت از انگیزه‌های اقتصادی بخش خصوصی برای رشد و توسعه اقتصادی بیشتر و فراهم کردن تولید بیشتر و زمینه برای دریافت مالیات از ثروت خلق شده توسط بخش خصوصی می‌شود. از این زاویه نفت می‌تواند عامل مشکل‌زا بوده باشد؛ ولی اگر حکومت،

اول انقلاب شورای انقلاب یک مصوبه زده که همین‌طور مانده است. شما ببینید شورای انقلاب متشکل از چه کسانی بود؟ حالا که آقا سر از همه مسائل حقوقی درمی‌آورد این حرف یعنی امور سازمان زندان‌ها به‌خاطر آن مصوبه تحت اختیار قوه قضائیه مانده؛ در حالی که سازمان زندان‌ها با مصوبه مجلس به‌عنوان سازمان زندان‌ها در آمد و قبل از آن شورای سرپرستی بود که البته آن مصوبه جایگاه حقوقی بالایی داشت؛ چون امام شورای انقلاب را تأیید کرد و مصوبات شورای هم‌وزن قانون بود، سازمان زندان‌ها در سال ۶۴ به‌وجود آمد».

حرف‌زدن ایشان شهره عام و خاص است. او ادامه می‌دهد این سازمان‌ها خلاف قانون اساسی جزو بدنه قوه هستند. تو خود می‌گویی مدرک تحصیلی راه و ساختمان دارم، این سازمان‌ها طبق قانون تصویب شده است. چطور به خود اجازه می‌دهی بگویی خلاف قانون است. این حرف یعنی مجلس و شورای نگهبان بی‌خود کرده است».

محسنی‌آزادی ادامه داد: «در جای دیگر می‌گوید تنها قوه قضائیه ۳۸ سال است مورد نقد قرار نگرفته است. مجری از او می‌پرسد افرادی نقد کردند، او تفسیر می‌کند و ادامه می‌دهد آن موقع خوب عمل می‌کرد؛ یعنی الان بد شده است».

در ادامه نوبت به بخش دیگری از اظهارات احمدی‌نژاد رسید تا آوازی نسبت به آن واکنش نشان بدهد: «در جای دیگر می‌گوید یک روزی قوه قضائیه خوب عمل می‌کرد، کسی به آن انتقاد نمی‌کرد حالا خراب شده است. چطور شد؟ شما مورد تعقیب قرار گرفتید خراب شد؟ چرا مصالح خود را ارجح مسائل ملی قرار می‌دهید؟ هشت سال رئیس‌جمهوری بودید چرا انتقاد نمی‌کردید؟ یعنی در این چندساله که دولت است آیا تحقیق کردی؟ من که در کل دنیا خبر ندارم؛ اما تا جایی که اطلاع دارم این‌طور نیست. این حرف مثل باقی حرف‌هایش بی‌پایه است.

گزارش

پس از دادستان کل نوبت به سخنگوی دستگاه قضا رسید

واکنش سخنگو به حلقه احمدی نژاد

آواصد | گروه سیاست
avasadr@live.com

یکصد و بیست و یکمین نشست خبری آقای سخنگو با تبریک هفته وحدت آغاز شد و با اظهارات تند او درباره رئیس‌جمهور پیشین ادامه پیدا کرد. نشست خبری روز گذشته غلامحسین ازادی دو روز پس از نشست خبری دادستان کل کشور، به دومین تریبون دستگاه قضا برای دفاع از این قوه و رئیس آن در برابر ادعاهای محمود احمدی‌نژاد تبدیل شد. احمدی‌نژادی که هنوز هم سوژه‌ای جذاب برای ژورنالیست‌هاست و خبرنگاران

مثلاً اینکه زانشان به خلاف گویی و دروغ‌گویی عادت کرده و زانشان هرز شده است. بعضی از افراد این گونه هستند که خود را بالاتر از قانون می‌دانند و یک خودخواهی و نخوت دارند که فکر می‌کنند هر چه به ذهن آنان برسد حق است و بقیه نمی‌دانند.» معاون اول قوه قضائیه گفت: «منی‌دانم راجع به این‌ها چه تعمیری بگویم. این آقا که اسم بر داید به بخشی از حرف‌هایش نگاه کردم، اعتباری نداشت وقت بیشتری را بیش صرف کنم و کل حرف‌هایش را گوش دهم؛ اما حدود ۲۰ دقیقه را گوش دادم. در این مقدار وقت حقیقتاً ده‌ها دروغ و گنده گویی و توهین به این‌و آن وجود داشت.»

و بعد با وجود اینکه ازادی تأکید داشت سخنان احمدی‌نژاد ارزش پاسخ‌گویی و وقت گذاشتن ندارد، تلاش کرد تا به اتهاماتی که او به دستگاه قضا وارد کرده، یک به یک پاسخ بدهد: «فرصت نبود بنشینم بگویم کجا راست و کجا دروغ است. اما موردی را می‌گویم. ایشان عادت کرده این‌جوری حرف بزنند و آدم غصه‌اش می‌شود. می‌گویند در کل دنیا سازمان‌ها، زندان و ثبت و این‌ها بدنه قوه قضائیه نیستند؛ دولت است آیا تحقیق کردی؟ من که در کل دنیا خبر ندارم؛ اما تا جایی که اطلاع دارم این‌طور نیست. این حرف مثل باقی حرف‌هایش بی‌پایه است.

تحلیل

حال و هوای این روزهای سردار

اصولگر شاید نپذیرند. نواصولگری با فرهنگ پدرخواندگی ساخته نمی‌شود؛ نواصولگری این پدرخوانده نمی‌خواهد. صحبتی که به سرعت با واکنش منفی چهاره‌هایی همچون حمیدرضا ترقی، عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه اسلامی مواجه شد: «ممکن است آقای قالیباف از تصمیم شورای مرکزی جمناء در رابطه با کناره‌گیری از انتخابات گلممند شده باشد؛ بنابراین، تحلیل متفاوتی با سایرین دارد و این موضوع عاملی شده است تا این تصمیم‌گیری جمعی از پدرخواندگی تلقی کند و مسائلی مانند نواصولگری را مطرح کند؛ اما فکر نمی‌کنم این گونه صحبت‌ها در میان اصولگراییان مقبولیتی داشته باشد.»

درواقع این روزها که قالیباف مهر سکوت از لب‌های خود برداشته است، هر رفتار و گفتارش با واکنش‌های تندی همراه می‌شود تا چالش جدیدی را پیش روی سردار بگذارد. فرقی ندارد که این نقش جدید در زمین شهرداری و برای دفاع از عملکردش باشد یا برای نشان دادن وجهه جدید سیاسی‌اش، در هر صورت این سردار است که با هر تکت، طعم پاتک‌های نه‌چندان آسان اصلاح‌طلبان و اصولگرایان را می‌چشد.

قرار نیست برای مدت طولانی بر مدار سکوت حرکت کند. او روزی دست‌به‌قلم شده و نامه‌ای خطاب به جوانان انقلابی و دلسوز می‌نویسد و چندی بعد در نشستی دانشجویی، سخن از نسخ‌های به نام نواصولگری به میان می‌آورد. البته این نقش جدید قالیباف که با نقدهای تندوتیز به اصولگرایان همراه شده، چندان به مذاق اصولگرایان خوش نیامده است. همان‌طور که اصولگرایی همچون حسین ابراهیمی، عضو جامعه روحانیت روزی در واکنش به نامه قالیباف درباره طرح «نواصولگرایی» گفته بود: «قالیباف رئیس جریان نو اصولگرایی هم بشود، اتفاقی نمی‌افتد. هر کس خواست جداشود»، این روزها هم بعد از صحبت‌های سردار در رابطه پدرخواندگی در میان اصولگرایان، برخی در جناح راست روی خوش به قالیباف که گویی شمشیر نقدش را برای اصولگرایان تیز کرده است، در جمعی دانشگاهی گفته بود: «منی‌بینم این جریان هم در ارائه کارنامه، کارنامه قابل قبول و قابل دفاعی ندارد؛ حتی در هدف‌گذاری و روش ابزار و بدسلیقه‌ی داشته است؛ هر چند برخی بزرگان

قرار نیست برای مدت طولانی بر مدار سکوت حرکت کند. او روزی دست‌به‌قلم شده و نامه‌ای خطاب به جوانان انقلابی و دلسوز می‌نویسد و چندی بعد در نشستی دانشجویی، سخن از نسخ‌های به نام نواصولگری به میان می‌آورد. البته این نقش جدید قالیباف که با نقدهای تندوتیز به اصولگرایان همراه شده، چندان به مذاق اصولگرایان خوش نیامده است. همان‌طور که اصولگرایی همچون حسین ابراهیمی، عضو جامعه روحانیت روزی در واکنش به نامه قالیباف درباره طرح «نواصولگرایی» گفته بود: «قالیباف رئیس جریان نو اصولگرایی هم بشود، اتفاقی نمی‌افتد. هر کس خواست جداشود»، این روزها هم بعد از صحبت‌های سردار در رابطه پدرخواندگی در میان اصولگرایان، برخی در جناح راست روی خوش به قالیباف که گویی شمشیر نقدش را برای اصولگرایان تیز کرده است، در جمعی دانشگاهی گفته بود: «منی‌بینم این جریان هم در ارائه کارنامه، کارنامه قابل قبول و قابل دفاعی ندارد؛ حتی در هدف‌گذاری و روش ابزار و بدسلیقه‌ی داشته است؛ هر چند برخی بزرگان

وزیر امور خارجه کشورمان بر اهمیت گسترش همکاری‌های دو کشور ایران و ارمنستان در حوزه انرژی تأکید کرد. به گزارش ایسنا، محمدجواد ظریف در همایش مشترک تجار ایران و ارمنستان که با حضور تعدادی از فعالان اقتصادی عرصه دولتی و خصوصی دو کشور در ایروان برگزار شده بود، اظهار کرد: سابقه مراودات ایرانیان با ارمنه به قرن‌ها قبل برمی‌گردد و علاوه بر این ما بسیار خوشبخت هستیم که گروه زیادی از ارمنی‌ها، ایران را به‌عنوان کشور خود انتخاب کردند و جزو شهروندان بسیار خوب و صمیمی ما هستند و در مراودات و مراودات مردم دو کشور در سطوح مختلف است؛ از جمله ارتباط

مریم عمادی | کارشناس ارشد علوم سیاسی و روابط بین‌الملل
maryamemadi98@yahoo.com

بر خلاف ماه‌های بعد از انتخابات که بیشتر تکیه‌اش بر سکوت بود، این روزها نه در گفتار بلکه در عمل نیز فعال شده است؛ هر چند زمین‌های بازی او این روزها متفاوت شده است. سردار از حساب‌های پاسخگو عموکلر در شهرداری باشد و نقدهای اصلاح‌طلبانه را جواب بدهد و از سوی دیگر در زمین سیاست اصولگراییانه کمر همت به نقد درون‌تشیلاتی بسته است. تلاش او برای دفاع از عملکرد دوازده‌ساله‌اش در شهرداری و از سوی دیگر انتقادهایش از اصولگرایی، ترکش‌هایی را به‌سمت سردار روانه کردند تا قالیباف بداند، بازی در زمین جدید چندان هم راحت نیست.

هر چند سه بار رفقای اصولگرایش در یک آزمون انتخاباتی با او پشت کردند، اما شواهد نشان از این واقعیت دارد که قالیباف شکست را نخواهد پذیرفت. تجربه تلخ او از پشت‌کردن‌های لحظه آخری از سوی اهالی اردوگاه راست، موجب شده است تا او با رختی نو، وارد گود سیاست شود. او نشان داد که باوجود دلخوری از رفقای اصولگرایش،

وزیر امور خارجه کشورمان بر اهمیت گسترش همکاری‌های دو کشور ایران و ارمنستان در حوزه انرژی تأکید کرد. به گزارش ایسنا، محمدجواد ظریف در همایش مشترک تجار ایران و ارمنستان که با حضور تعدادی از فعالان اقتصادی عرصه دولتی و خصوصی دو کشور در ایروان برگزار شده بود، اظهار کرد: سابقه مراودات ایرانیان با ارمنه به قرن‌ها قبل برمی‌گردد و علاوه بر این ما بسیار خوشبخت هستیم که گروه زیادی از ارمنی‌ها، ایران را به‌عنوان کشور خود انتخاب کردند و جزو شهروندان بسیار خوب و صمیمی ما هستند و در مراودات و مراودات مردم دو کشور در سطوح مختلف است؛ از جمله ارتباط

وزیر امور خارجه کشورمان بر اهمیت گسترش همکاری‌های دو کشور ایران و ارمنستان در حوزه انرژی تأکید کرد. به گزارش ایسنا، محمدجواد ظریف در همایش مشترک تجار ایران و ارمنستان که با حضور تعدادی از فعالان اقتصادی عرصه دولتی و خصوصی دو کشور در ایروان برگزار شده بود، اظهار کرد: سابقه مراودات ایرانیان با ارمنه به قرن‌ها قبل برمی‌گردد و علاوه بر این ما بسیار خوشبخت هستیم که گروه زیادی از ارمنی‌ها، ایران را به‌عنوان کشور خود انتخاب کردند و جزو شهروندان بسیار خوب و صمیمی ما هستند و در مراودات و مراودات مردم دو کشور در سطوح مختلف است؛ از جمله ارتباط

سیاست

ظریف: مذاکرات بین ایران و اتحادیه اوراسیا در زمینه تعرفه‌های ترجیحی نهایی شده است

ظریف با بیان اینکه خوشبختانه در هر دو کشور طرفیت‌های خوبی برای همکاری در این زمینه‌ها وجود دارد، سیاسی و حقوقی را برای این همکاری‌ها و فناوری‌های جدید، پیشرفت‌های قابل توجهی داشته است و در بسیاری از شاخص‌های علوم و تکنولوژی‌های جدید جزو کشورهای پیشرو در جهان قرار دارد. در زمینه صنعتی نیز محصولات خوبی در

ایران تولید می‌شود که از توانایی رقابت جدی در سطح جهانی برخوردار است و به‌عنوان نمونه می‌توان به مولدهای برقی که در ایران تولید می‌شود اشاره کرد. این مولدها با پیشرفته‌ترین و برپاز‌ترین نمونه‌های خارجی‌اش در عرصه جهانی قابل رقابت است.

مردم با مردم، تعامل‌نخبگان و تجار دو کشور با یکدیگر و ما در این زمینه تلاش کرده‌ایم زیرساخت‌های لازم شهری و حقوقی را برای این همکاری‌ها فراهم کنیم. در همین چارچوب اسناد و موافقت‌نامه‌هایی نیز بین دو کشور امضا شده تا روند مبادلات تجاری و سرمایه‌گذاری‌های مشترک تسهیل شود.

وزیر امور خارجه کشورمان ادامه داد: اما کار اصلی در زمینه پیشبرد روابط اقتصادی همه‌جانبه بین دو کشور به عهده شما نمایندگان بخش خصوصی است. این بخش خصوصی است که می‌تواند موتور محرک هر رابطه همه‌جانبه تجاری و اقتصادی بین دو کشور باشد.